ଚନ୍ଦ୍ରଦୂତ ।

ରାଜକୁମାର

ଶ୍ରୀ ସଚ୍ଚିଦାନନ୍ଦ ଦେବ

କର୍ତ୍ତୃକ

ରଚିତ ଓ ପ୍ରକାଶିତ ।

ବାମଣ୍ଡା

ସୁଜନପ୍ରେସରେ ମୁଦ୍ରିତ

୧୮ ୯୪ ଖ୍ରୀ:

ଚନ୍ଦ୍ରଦୂତ ।

ବୃତ୍ତ—ବଙ୍ଗଳାଶ୍ରୀ

ଊର୍ମ୍ମିମାଳା—କୂଳା—ଗୋଦାବରୀ ନଦୀ
ଭାରତ—ବକ୍ଷ—ଭୂଷଣ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ—ପଦ୍ମ ଜାଳେ, ଫୋଟୁଥିଲେ ଯହିଁ
ତାପସ—କନ୍ୟାଗଣ ।
କଳ କଳନାଦେ ବହଇ ପ୍ରମୋଦେ
ଶିରେ ସାଜ ଛଳ—ବେଣୀ
ଗରୂଢ଼ ଜନର ମନ ମୋହୁଥାଏ
ସଙ୍କେତେ ଦେଖାଇ ପୁଷ୍ପ ଶ୍ରେଣୀ ।
ଯାହାରେ ଦଶାଳ ଧନେଶ୍ୱର ପୁରେ
'ଉଦୟ' ନାମେ କୁମାର
ଧର୍ମ୍ମ—ଚର୍ଯ୍ୟା—ଦୁର୍ଗ— ଅର୍ଗଳା ସଙ୍ଗରେ
ଅନଦେବକରେ ବହାର ।
ସାନ୍ଦ୍ର ପ୍ରେମ ଯୋଗୁଁ ଯୁଗ୍ମ—ଚରଣାଏ
ହୋଇଥିଲେ ପଢନ୍ତାଯ୍ୟୁ

ଏକ ଅନେକରୁ   ମୁକୁଳି ନପାର
ହେଲେ ଯଥା ଛାୟା-କାୟା ।
ଦୈବ ଦୁର୍ବ୍ବିପାକୁଁ   ଛିଣ୍ଡାଇ ପ୍ରେମିକ
ପ୍ରେମିକା—ପ୍ରେମ—ଶୃଙ୍ଖଳ
କ୍ଷିପ୍ର ତ୍ରାସେ ଧାଇ   ଭ୍ରମାର ସେବାଳେ
ଅପାର ମଣେ ସକଳ ।
ବହୁଦିନ ବନ୍ଧୁ ——   ପଥ ଭ୍ରମିଷ୍ଣୁକ
ପ୍ରବେଶି ବନ୍ୟ ପଙ୍କରେ
ଯେବେ ଗୃହେଁ ଫେରେ   ଦେବେନ୍ଦ୍ରପ୍ରାଣ—
——ବାନ୍ଧବୀ—ଛବି ଅଗ୍ରରେ ।
ବାଳକ ପଗ୍ରେ   କରଇ ବେଦନ
ପ୍ରେମିକା ଭବ ସୁନ୍ଦର
ଭବବର୍ଣ୍ଣପୂର୍ଣ୍ଣ—   ବତ୍ରିଶ ଲକ୍ଷଣା
ବର୍ତ୍ତୁବ ଜନ ନଗର ? ।
ନବ—ଦୂର୍ବାଦଳ—   ଲାବଣ୍ୟ—ଦଲଦ
ଦଶିଗଲା ଅପ୍ରସନ୍ନ

ବିଷାଦ—ବାରିଦ ଭିତରୁ ଅଧିର
ବିମଳ ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନ ।
ଦିନେ ଏକାନ୍ତରେ ବ୍ୟାକୁଳ ଚିତ୍ତରେ
ଚିନ୍ତିରେ ଯୁବକବର
କେଯାଇ କହନ୍ତା ପ୍ରାଣ କାନ୍ତାପାଶେ
ସକଳ ଦୁଃଖ ମୋହର ।
ଗିରିଶୃଙ୍ଗେ ବସି ଦେଖିଲା ପ୍ରେମିକ
ପ୍ରାଚୀ କୂଳେ ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରଭ —
କମନୀୟ ଅଙ୍ଗ— ନିଶାନାଥ ବକ୍ଷେ
ଟେକଣ ସିନ୍ଧୁ ଗରଭ ।
ପୁଷ୍ପ ଧନୁ ପାଣି ଭଙ୍ଗିର ଯାହାଙ୍କୁ
ସନ୍ତ୍ରଭ ପୁଷ୍ପ—ମାଗିଣେ
ଅଚେତନ ଯେତେ ଚଣେଭା ନେହଲୁ
ସଚେତନ ପଶୁ ମଣେ ।
କହିଲା କାନରେ ବେନାବର ସ୍ନେହ
“ଶୁଣରେ ପୂର୍ଣ୍ଣି ଚନ୍ଦ୍ରମା !

ତୁମ୍ଭେ ଯଥା ଶୁଭେ — ତୁମ୍ଭେ ଅପ୍ରତିମ
ଲଭେ ତଥା ମନୋରମା ।
ଜଗତର ହାତେ ଦଗ୍ଧା ପ୍ରକୃତିରେ
ଦେଉଛ ଶୀତ ମୟୂଖ
ପର ଉପକାରୀ ଜାଣି ଜଣାଉଛି
ସେଣୁ ମୋହର ଦୁଃଖ ।
ବ୍ୟୋମ ମାର୍ଗେ ସ୍ଥିତ — ବାରିଦ ବମାନେ
ଭ୍ରମି ମନ୍ଦାକୌକୂଳରେ
ଦଗ୍ଧା କରୁଥରେ ଜଣାଅ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ମୋ ଦୁଃଖ ପ୍ରିୟା ପାଶରେ ।
ନିଷ୍କଳଙ୍କ ମୁଖ ଦେଖିଣ ତାହାର
ନଂଫରରୁ ଲଜ୍ଜାବଶେ
ନଥିବରେ ଅଛ ଦେଖିବ ଛଟକ
ସୁରସା ସୁଖ ସାରସେ
ତୁମ୍ଭ କିରଣରେ ଧୌତ ହୋଇଥିବ
ଅନେକସ୍ମର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣ୍ୟମାଳା ।

କାଳ ଯ ସ୍ପୃଥିବେ   ସେହୁ କର୍ମ୍ମପଟୁଳେ
କାନ୍ତାପାଶେ ମୁଗ୍ଧାବାଳା ।
ସ୍ତୋକ-କନ୍ଧିଗ୍ରୀବା—ଦେଶେ ଚନ୍ଦ୍ରହାର†
ସୁନ୍ଦରୀ ଥିବେ ଲମ୍ବାଇ
ରୂମ୍ର ସ୍ନିଗ୍ଧ କର   ପୃଷ୍ଠକ ଭାବାରୁ
ଦ୍ୱିଗୁଣେ ଦେବ ବଢ଼ାଇ ।
କରୁଥିବେ ମାନ — ବଙ୍କ ପୃଷ୍ଠିରେ
କାମୁକେ ଦୋଇ ଦନୀଷ୍ଠି
ଭଦ୍ରୀପକ — ରଶ୍ମି   ସେ କାଳେ ପ୍ରକାଶି
ସାଧିବୁ ରୁଷ୍ଟାଙ୍କହୃତ ?
ଅଖିଳ ଜଗତେ   ବଡ଼ ହିତ ସ୍ୱର୍ଗ
ଅଟଇ ମୁହିଁ ତନ୍ମମା ।
ନବପ୍ରୀତି କାଳେ   ମୋ କୋଳୁଁ ଅନ୍ତର
କେବଳ ମୋର ମନୋରମା ।

† ଚନ୍ଦ୍ରହାର - ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶର ଅଳଙ୍କାର ବିଶେଷ ।

ଚିତ୍ରଶାଳା ପଟ୍ଟର   ମୋ ପ୍ରାଣ ପ୍ରେୟସୀ
ବସିଥିବ ଉତ୍କାଣ୍ଠନେ
ବିଚ୍ଛେଦ ବାସର   ଗୋଟି ଗୋଟିକର
ଗଣୁଥିବ ମନେ ମନେ ।
ଅଦ୍ଧ୍ୟାନ ଶୁଷ୍କ —   ଶ୍ରୁଚିତା ପଲ୍ଲବ
ହୋଇ ବଣି ମ୍ଳାନଅଛି
ତେଜିଥିବ ଭୂଷା   ଭୂଷଣ ବୃନ୍ଦକୁ
ଭୂଷଣ ଲାବଣ୍ୟ ବଳା ।
ଫୁଲିଥିବ ଅଣ୍ଡ   ଉଷ୍ଣଶ୍ୱାସେ ହୋଇ
ପଦ୍ମ ନେତ୍ରା ନେତ୍ର ବେଳ
ବେଶ ତ୍ୟାଗବଶୁଁ   ଏଣେତେଣେହୋଇ
ପଡ଼ିଥିବ ଗାର ବେଣୀ ।
ଗ୍ଳାନିବଶୁଁ ପୁଣ   ଶୋଇଥିବ ଯହିଁ
ଏବେକି ସେଥିବ ଅଛି ?
ହାସିଥିବ ଅବା !!   ବିଷାଦ ଗ୍ରାମ ମୁଖ
ଭେଟେ ଯଥା ଦୂଷ୍କରନ୍ଧ୍ର ।

ସମସ୍ତ ଯାମିନୀ ନିଦ୍ରା ତେଜି ବାମା
ଝୁରୁଥିବ ଏକାମନେ
ଥରକୁ ନୟନୁ ଅଶ୍ରୁଝର ସଦା
ବୁହାଇ ଥିବ ଲପନେ ।
ଯେ ଅଧରୁ ସୁଧା — ପାନ କରୁ ଆମ୍ଭେ
ହୋଇଣ ନିରତେ ଲୋଭୀ ।
ନଥିବରେ ଶଶି ! ସେ ଅଧରେ ଥାଉ
ନବୀନ ପ୍ରବାଳ ଶୋଭା ।
ଗୋଲାପ ଦଳକୁ ଛାଣି ଥିଲା ଯେଉଁ
ସୁକୁମାରୀ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ
ପଡ଼ିଲ ପାଣ୍ଡୁଏ ହେବଣି ସେଏବେ
ଝରି ଅଶ୍ରୁ ଅବିରଳ ।
ମୋ ପ୍ରିୟା ଆଗରେ କହିବ ସମସ୍ତ
ମୋହର ଦୁଃଖ ସନ୍ଦେଶ
ପଡ଼ି ପ୍ରାଣ ସେହି ପଢ଼ି ବାର୍ତ୍ତା ଶୁଣି
ଆନନ୍ଦ ହେବ ବିଶେଷ ।

ଧନେଶ୍ୱର ପୁରେ ଯେତେବେଳେ ତୁମ୍ଭେ
ହୋଇବ ଯାଇ ପ୍ରବାସ
ଗୋଦାବରୀ ତାତ- କୁମୁଦନୀ ଗଣ
ହୋଇବେ ପ୍ରେମେ ବିକାଶ ।
ତରୁଣ ତୁଳରେ ତାଙ୍କ ଗଣ୍ଡ ତୁଳେ
ଧୀରେନ୍ଦ୍ରର ପରଶିବ
ପାଖୁଡ଼ା ବିକାଶ — ତୁଳେ କୁମୁଦିନୀ
ନେମାଙ୍କ ପଥ ଦର୍ଶିବ ।
ଗୋଦାବରୀ-ତୀର- ବନ-ଲକ୍ଷ୍ମୀ-ଅଙ୍ଗ-
-ସୁରଭିତ- ସମୀରଣ
ହେଲେ ପ୍ରବାହିତ ମଣିବ ପ୍ରକୃତି
କରୁଛନ୍ତି ହର୍ଷେ ବ୍ୟଜନ ।
ପାଖୁଡ଼ାରୁ ଯେବେ ଖସି ପଡୁ ଥିବ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ହୋଇ ବାରି
ତୁମ୍ଭ ସ୍ନିଗ୍ଧ କରେ ସଧୀରେ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ସ୍ନେହ ଅଶ୍ରୁ ଦେବ ନିବାରି ।

କୁମୁଦନୀ ଶୋଭା   ଦେଖିଣ ପଦ୍ମିନୀ
ଲଜ୍ଜାରେ ପୋଡ଼ିବ ମଥା
ନ ପୁଣି ଦିନେଶ   ସଙ୍ଗିନୀ ହୋଇବ
ହୋଇ ସେ ଲଭିବ ବ୍ୟଥା ।
କୁମୁଦ ବାନ୍ଧବ !   ତରଙ୍ଗ ମାଳିନୀ-
-ସ୍ୱଚ୍ଛ ଦ୍ବୁର୍-ଗୋଦାବରୀ
ଦେଖିଣ ଭ୍ରମନ୍ତୁ   ରଙ୍ଗେ ନାଚୁଥିବ
ହୋଇଛେ ମୃଦୁଳହସି ।
ଭ୍ରମର ଉଦୟ —   କାଳରେ ଜଗତ
ହୋଇବ   ଆନନ୍ଦମୟ
ହନ୍ତୁ ମୋର ପଙ୍କ-   ପ୍ରାଣୀ ମନୋରମା
ଅନନ୍ଦ ଦେବ ବଳସ୍ତୁ ।
ସେହିକାଳେ ମୋ ହର   ମଧୁର — ଚୁମ୍ବନ
ମନରେ ହେଉଁ ସ୍ମରଣ
ଛିଣ୍ଡିବ   ଅନଳେ   ହୋଇଣ ସହିତ
ଭାଙ୍ଗିବ ଅଶ୍ରୁ — ମରଣ ।

ଝନେତ୍ରର ସ୍ୱପ୍ନ- ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାଳିକା-
ବକ୍ଷୋଜ-ଯୋଗ୍ୟ-ସ୍ତବକ
କୁମୁଦପଦ୍ମ—ଶୋଭା ଚୋରେନୟନହରଣ
ହୋଇବ ସ୍ନେହ ଦେଖାଇବ
କୃପା କର ଯେବେ ସୁନ୍ଦରୀର ପାଶେ
ଗମିବ ସୁଧାଦଧୀତ
ଭୁଞ୍ଜ ଗିର ଶୃଙ୍ଗ ସାଉପଥେ ଚୋର
ସନ୍ଧ୍ୟାଦରବ ନେଇ ଗ୍ରୀଷ୍ମ
ଗିର ଧଙ୍କେ ସ୍ପୃହ— ବକ୍ଷର—ସରଣୀ
ହୋଇଥିବ ସୁକ୍ଷୋଭିତ ,
ଗାଁ ସୁ ଥିବ ତୃଣ- ବିଷ୍ଟିତା ସୁଷମା
ବାଢେ ହୋଇ ଥରେ ମୋହିତ
ପ୍ରଭୁ ଗିର ଦର ଭେଦ କର ନୀର
ଦ୍ୱିଷମ ଶିଳା ମଧ୍ୟରେ
କର ବହି ଗଢ ମଣ୍ଡି ଥର ପାଦ
ଯୋଉଥିବ ନରନ୍ତରେ ।

ଶାଖା ପରେ ବସି   କାନନେ ସ୍ଥି କର୍ଣ୍ଣ—
—ଲଗ୍ନ ଶିଶୁ ସଙ୍କଟରେ
ଦେଖା କରେ ସ୍ବଚ୍ଛାୟା   କର ଦରଶନ
କମ୍ପୁଥିବେ ଶଙ୍କିତମନେ (୧)
ଅନନେ ଶୃଗାଳ   ଶାଳୀୟ କରୁଞ୍ଜେ
ଶୋଇଥିବ ପ୍ରିୟା ସଙ୍ଗେ
ଛତ୍ରୁ ଷଣ୍ଢେ ବସି ବାଘିଅ (୨) ଦେଖିଲେ
ପାଦପ ଲଙ୍ଘିବ ରଙ୍ଗେ ।

---

(୧) କଥିତ ଅଛି ଚନ୍ଦ୍ରୋଦୟ ରାତ୍ରିରେ ବାନରମାନେ ବହିଥିବା ସମୟରେ କୌଣସି ହିଂସ୍ରଜନ୍ତୁ ଯଦି ବୃକ୍ଷତଳେ ତାହାର ଘଡଘଡ଼ାଇ ଅନ୍ୟମଣରେ ଦାହା ଦେଲେ ସେ ଚତୁରାଳ ଭୂପତିତ ହୋଇ ହିଂସ୍ର ଜନ୍ତୁ ଦ୍ବାରା କବଳିତ ହୁଅନ୍ତି ।

(୨) କାଞ୍ଚନକ ଶୌଚକ ଯନ୍ତ୍ର ବିଶେଷ, ଏହାର ଅଗ୍ରତ କାଷ୍ଠପରି ବଳୁ ନନ୍ଦିଶଂର ଦେଖିବ ସୌସାଦୃଶ୍ୟ ଥିବା ଏବ କୃଷି କ୍ଷେତ୍ର ରକ୍ଷଃ ବନ୍ୟ ଜନ୍ତୁ ଏବ ବାନରଗ୍ରହିମାନଙ୍କୁ ବୃକ୍ଷ ବଙ୍ଗେ ବା ଦ୍ବାରା ଭୀତ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଅନାର୍ଯ୍ୟ ଶ୍ରେଣୀମଧ୍ୟରେ ଲମ୍ବବନ୍ତୀ ଅଛ ।

ଶୀତ ବ୍ୟସ୍ତେ ଧାଇଁ   ପୁଷ୍ପଦେଶେ ଶୃଙ୍ଗୀ
ଗନ୍ଧୁଁ ଥିବ ସକାଳରେ
ଶୁଣ ମୋ ଜୀବର   ଜୀବନ ବଲ୍ଲଭୀ
ଅଛୁକ ନାହିଁ ସଙ୍ଗରେ ।
ଶିଖରୁ ଓହ୍ଲାଇ   ଯେଉଁକାଳେ ସମ୍ବର
ଅସୁଥିବ ଜଳ (୩) ପାଶେ
ପଛେ କୁଳାଧର   ବନ—ଲକ୍ଷ୍ମୀ ପଥ
ଦେଖାଇ ଥିବେ ଉଲ୍ଲାସେ ।
ଏଣେ ବନ୍ୟଜୀବୀ—   ଅନାର୍ଯ୍ୟ ଲଳନା
ଅରଣ୍ୟ ପୁଷ୍ପ ସ୍ତବକେ
ସଜାଇ ଦମନ୍ତି ଭ,   କରେ ଛନ୍ଦ କର
ମତ୍ତ ଥିବେ ଭଲି ପୁଲକେ ।

---

(୩) ସମ୍ବରମାନେ ଭାଗ ବାଲରେ ଲବଣାକ୍ତ ଜଳ ମାଟିକୁ ଆସିବା ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସନ୍ତୁଷ୍ଟରେ ବନ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଚୋଟିଏ କୁଣ୍ଡ ପ୍ରବାଦ ଧରି ଥାଏ । ନରାଜନ୍ଦା, ଛତ୍ରିଶ, ଗଡ଼ନ ଜନ୍ତୁଙ୍କବାର କମ୍ବଦର ଅଛ ।

ସେରମଣୀଙ୍କର ରମଣୀୟ ନୃତ୍ୟେଂ
ମୁଗ୍ଧ ହେଲେ ତୁମ୍ଭ ମନ
ନିଶାମଣି , ଥରେ ସ୍ୱର୍ଗ ସେକାଳେ
ସ୍ମରଣ ମୋ ନିବେଦନ ।
ଏହି ଶେ ଭି ଦେଗୀ ଚଳନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ଯହିଁ ମୋର ପ୍ରାଣେଶ୍ୱରୀ
ବିଧବ ମୋଦର ଦେଖୁଛୁ ଯେଦଶା
ସବୁ ଏକ ଏକ କରି ।
ଝଙ୍କାରଣ ବ୍ୟୋମ ଅମର ମିଥୁନେ
ଗାଇବେଯେବେସଙ୍ଗୀତ
ଶୁଣିନ ବିମୁଗ୍ଧ ହୋଇ କାନ୍ତା ପାଶେ
ଗମିବ ତୁମ୍ଭେ ତ୍ୱରିତ ।
ବିଠ ପାଦ୍ମପରେ ଚକୋର ଚକୋରୀ
ସଙ୍ଗୀତ ସୁଧା ଲହରୀ
ଢାଳି କ୍ଷଣେକ୍ଷଣେ ଉଡୁଥିବେ ନଭେ
ଜ୍ୟୋତ୍ସ୍ନାମୃତ ପାନକରି ।

ମୋ ବାଳାମଣିର   ବିଳାସ ଉଦ୍ୟାନ
ଦେଖିବ ନଷ୍ଟେ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ଏବେ ମନୋରମା   ଅଧର ବନ୍ଧୁକେ
ଥିବକି ତାର ସୁଷମା ?
ଚନ୍ଦ୍ର — ଭଙ୍ଗରୁ —   ବହ୍ନି — କୁସୁମ
ତୋଳଣ ସେ ଉପବନେ ।
କୃଷ୍ଣ ରତ୍ନୋଷ୍ଠା ପାଶେ   ଟେ ଟିଂଗାଠି କର
କଞ୍ଚୁଣ ଥାଏ ଯତନେ !
ଅକାଳରେ ପୁଷ୍ପ —   ବଣ ହେଉ ଥିଲ
ଯେଉଁ ମଧ୍ୱାଶୋକମଞ୍ଜରୀ ।
କିପାଇ ପ୍ରମଦା   ପାଦ ଘାତ ସେହି
ଦଣ୍ଡୁଥିବ ପୂର୍ବ ପର ? ।
ପୁଷ୍ପିତ ହୁଅଇ   ଯେଉଁ କୁରୁବକ
ରମଣୀ କଟାକ୍ଷ ପାତେ ।
ମଳିଣ ହୋଏବେ   ହୋଇଣ ଚନ୍ଦ୍ରମା !
ଝୁରୁଣ ଥିବ ଏକାନ୍ତେ ।

ଏହୁ ଚିହ୍ନଦେଖି ଜାଣିବ ଚନ୍ଦ୍ରମା !
ମୋହୋର କାନ୍ତା ଭବନ ।
ଗାଇବାକୁ ବନ୍ଧୁ— ଦୁଃଖ ବାଳାପାଶେ
କରିବ ତହିଁ ଗମନ ।
ମୋରବାର୍ତ୍ତା ଘେନି କାନ୍ତା ସମୀପକୁ
କରିବ ଯେବେ ଗମନ ।
ଶୁଭ ସନ୍ଦେଶରେ ରମଣୀ—ମଣିର
ସ୍ଫୁରିବ ବାମ ନୟନ ।
ବାତାୟନ ପାଶେ ଶ୍ୟାମାମଣି ଯେବେ
ନିଦ୍ରରେ ମଗନ ଥିବ ।
ପଙ୍କଜ ସାଦୃଶ୍ୟ ବକ୍ତ୍ର ନବୀନ
ମୁଖ ତାର ପରଶିବ ।
ତୁମ୍ଭର ଶୀତଳ ମୟୂଖ ପଡନ୍ତେ
ଚୁମ୍ବନ ମନରେ କର ।
ତାହାନ୍ତୁ ଲଜ୍ଜା, କର୍ଣ୍ଣେ ମୋର ସ୍ୱପ୍ନେ
ଧ୍ୟାନେ ଥିବ ସୁନ୍ଦରୀ ।

ତୁମ୍ଭସ୍ପର୍ଶେ ଚାର ନିଦ୍ରାସଙ୍ଗେ ସ୍ୱପ୍ନ-
-କେଳି-ସୁଖଗଲେ ଭାଙ୍ଗି ।
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ସ୍ୱକରେ ପାଇ ବଢାଇଲ
ପଗ୍ଏ ଦେବ କୁଷାଙ୍ଗୀ ।
ଛଳୁଥିବ ଯେଉଁ ଚନ୍ଦ୍ରାରୁପି ଚଭା
ପୋଡଛା ହୃଦ କାନନ ।
ମେର ବାର୍ତ୍ତାକଦ୍ୱ ଲଭଇ ସଘନେ
ଭେଷିବ ଚାହାର ମନ ।
କହୁବ ତ୍ରିସ୍ତ୍ରୀକୁ ଢୋପାଇଁ ତୋଫାଥ
ଦୋଉଅଛୁ କୃଶ ତନୁ ।
କୁସୁମ କାମିନ୍କି ଙ୍ମଣ୍ଡାଉ ତାଙ୍କୁ
କହିଛୁ ସଦା ଅତନୁ ।
ଦହୁଅଛୁ ହୃଦ— ବନ ନିରନ୍ତରେ
ଦାଉଦ୍ୱ— ବନ ହୁତାଶ ।
ନସ୍ୱନୂ ବହୁଛୁ ଲୋଚନର ଧାର୍
ନାସାରୁ ଜଫଣ ଶ୍ୱାସ ।

ହଂସ ଜିଣୁ ଗତି   ନର୍ତ୍ତକୀ ଶିଖୁ!
ଭ୍ରମୁଛ ଘଟନ ବନେ ।
'ମନୋରମା' 'ମନୋ- ରମା' 'ମନୋରମା'
ବୋଲ୍ ଗୁଣୁଥିଲି ମନେ ।
ପୁଷ୍ପକୂଳ ବାଟେ   ଝାସୁମାନ ଧୂଳ
ଚନାଂଶୁକ ପ୍ରାୟ ମନ
ଓ୍ବାଭ୍ ଦେହଛନ୍ତି   ଭୋଥଲେ ଲଦ୍ଦା
ଜରୁଛି ଯହିଁ ଗମନ ।।"
ଉଠିଲା ହୃଦୟେ   ସେତେବେଳେ କଥା
ଯାଉଥିବା ବାଲ୍ ମ୍ବାର
ଚନ୍ଦ୍ରମା ଖଣ୍ଡରେ   ଏରୂପେ ଲଗବ
ଲନଜଗ ଦୁଃଖଭାର ।।
କହିଁ କହିଁ ଶୋକ —ଅରୁରେ ଝରଣା-
— ତ୍ରେମିକ ପ୍ରେମ ସନ୍ଦେଶ
ସ୍ଥଗିତ ଅଚଳେ   ଅନ୍ଦୋଳେ ଦେବ-
ଭୂମ୍ଭିକା ହୃଦାଶ୍ରସ ।।

ହୃଷ୍ଟଦେବଙ୍କ ସ୍ତୁବା ହୃଭକ୍କାରେଯିଂ ଶ୍ମା ଗି

ଗଲେଦ୍ଧତେ ଅନୁମାନ ।

ବାଞ୍ଛା ଅନୁକୂଲେ ସବୁକଥା ଲେଖିଲେ

ଲଥନ୍ତୁ ସିନା ବଖାଣି ॥

ସମାପ୍ତ ।